

شهر شهریار

1- شهریار در گذر زمان

شهریار از جمله مناطقی است که ریشه در دل تاریخ داشته و آثار باستانی و بقاع متبرکه موجود در آن و همینطور اظهار نظرهای مورخین مورخین در کتب معتبر تاریخی موید این مطلب می باشد که این منطقه از قدیمی ترین نقاط مسکون در جهان بوده و در دوران های مختلف ، مردم خونگرم ، مهمان نواز ، سلحشور، و متدین آن در مقابل یورش ها و حکومت های جور ، حریت و ایمان خویش را پاس داشته اند.

نگاهی گذرا به آثار باستانی و بناهای تاریخی این شهرستان که از هزاره های قبل از میلاد تا ظهور دین مبین اسلام برجای مانده و صبغه هلمی و اعتقادی مردم دیار پاک شهریار بیانگر این واقعیت است که این منطقه قبل از ظهور اسلام و پس از آن جایگاه مطمئنی برای علم و دانش و پناهگاه امنی برای نوادگان ائمه اطهار (ع) بوده و مردم دین باورش خط سرخ ولایت و دیانت را یاوری صدیق بودند همچنان بقاع متبرکه و گلزارهای شهدای همیشه جاوید جنگ تحمیلی در این خطه از میهن سربلند ایران همصدا با تمام ملت اسلامی علیه همه ظالمین و متجاوزین که ما راست قامتان جاودانه تارخ خواهیم ماند.

واژه شناسی لغت شهریار

واژه (شهریار) از لحاظ اصطلاح شناسی (واژه شناسی) برخلاف تصور همگان به معنای یاری دهنده شهرنمی باشد بلکه این لغت از تحول واژه شهردار که خود نیز برگرفته از واژه های خشخشه رداره در فارسی باستان و شتردار در دستور زبان پهلوی به معنای دارنده و مالک کشور یعنی فرمانروا و پادشاه می باشد به دست آمده است همچنین در فرهنگنامه های بزرگ زبان فارسی معنای لغوی شهریار را برابر با (کلان شهر یا بزرگ شهر یا فرمانروای شهر) آورده اند.

2- سابقه تاریخی شهرستان شهریار

شهرستان شهریار با سابقه چند هزار ساله و به سبب برخورداری از شریط ویژه اقلیمی خصوصا زمین های مستعد کشاورزی همواره مورد توجه خاص بوده است قرابت شهریار به (ری) به عنوان یکی از قدیمی ترین مناطق مسکونی در جهان دلیل بارزی بر قدمت تاریخی آن می باشد سازمان میراث فرهنگی وجود بزیدک به پنجاه تپه باستانی ، چند قلعه تاریخی ، چند درخت قدیمی چند صدساله ، تعدادی گورستان تاریخی ، کاروانسرا و آثار تاریخی متعدد دیگری که همگی مهر تائیدی بر سابقه کهن این منطقه می باشد را مورد شناسائی و تائید قرار داده است.

در خصوص قدمت تاریخی این منطقه باستان شناسان معرف دیگری همچون آندره گودار، ماکسیم سیرو و ویدا گودار نیز کاوشهای وسیعی انجام داده و اظهار نموده اند که این منطقه دشتی وسیع و متشکل از خاکهای رسوبی بوده و از یک سو به قزوین و از سوی دیگر به ورامین محدود بوده و بطور مشخص توسط دو رشته کوه البرز در شمال و ارتفاعات صخره ای کم ارتفاع در جنوب محصور می شده است عرض این کمربند طولانی که از منابع آبی فراوانی برخوردار بوده حدودا سی کیلومتر برآورد شده و در دوره های

باستانی و گذشته های دور محل سکونت اقوام بسیاری بوده است آثار باستانی قابل ملاحظه ای از انسانهای گذشته به دست آمده حکایت از وجود اجتماعات بشری متعددی در آن می نماید.

بناها و آثار قدیمی به جای مانده از دوره ساسانیان در این منطقه خصوصا بناهایی تحت عنوان آتشکده و آتشگاه در شمال شهریار نزدیک کرج ، تخت رستم و تخت کیکاووس در جنوب آن و آتشگاهی در بخش شرقی نزدیک شتر خوار و بناها دیگری همچون قلعه دختر و قلعه کبری که بعضا به خرابه های بی شکل و بی قواره تبدیل گشته اند شاهی محکم بر قدمت تاریخی این منطقه مهن می باشد.

* اثر باستانی تخت رستم

* اثر باستانی تخت کیکاووس

* اثر باستانی قره (کارا یا قارا) تپه

* اثر باستانی تپه جوقین

* پل تاریخی دختر – منتسب به دوره ساسانیان واقع در روستای بادامک

* قبرستان بیدگنه – منتسب به قرن ششم هجری واقع در روستای بیدگنه

* تپه باستانی فرارت – منتسب به دوره ساسانیان واقع در روستای فرارت

* تپه باستانی حصارساتی – واقع در روستای حصارساتی

* تپه باستانی فردوس – واقع در روستای فردوس

* تپه باستانی خاوه – واقع در روستای خاوه

* تپه باستانی بالابان – واقع در روستای خاوه

* تپه باستانی یبارک – واقع در روستای یبارک

* تپه باستانی رزکان – واقع در روستای رزکان

بقاع متبرکه شهریار

* بقعه مبارکه امامزاده بی بی سکینه (س)

بقعه مبارکه امامزاده بی بی سکینه از بقاع متبرکه و مقدس این شهرستان است ساختمان آرامگاه این حضرت که دختر گرامی حضرت امام موسی بن جعفر (ع) و خواهر گرانقدر امام رضا (ع) کی باشد در انتها علیه غربی شهرستان شهریار در دهستان بی بی سکینه واقع شده وزیر نظر هیئت امنای اداره می شود آرامگاه این امامزاده بانظارت اوقاف و امور خیریه مورد بازسازی قرار گرفته و در سال 1372 ضریح

مطهر آن توسط هنرمندان اصفهانی طراحی و نصب گردیده است .

* امامزاده اسماعیل (ع) از نوادگان امام موسی کاظم (ع) واقع در شهر شهریار

* امامزاده ابراهیم (ع) از نوادگان حضرت امام موسی کاظم (ع) واقع در روستای الورد

* امامزاده حضرتین (ع) از نوادگان حضرت سجاد(ع) واقع در شهر قدس

* امامزاده عباسعلی (ع) از نوادگان علی بن جعفر صادق (ع) واقع در روستای حصارساتی

* امامزاده ابراهیم (ع) از نوادگان امام علی النقی (ع) واقع در شهر ملارد

* امامزادگان مهدی و جعفر (ع) از نوادگان امام موسی (ع) واقع در وحیدیه

* امامزاده جعفر بن محسن (ع) از نوادگان امام موسی بن جعفر (ع) واقع در روستای خاوه

* امامزاده احمد (ع) واقع در روستای یبارک

* امامزاده اقطس (ع) واقع در روستای بکه

* امامزاده قاسم (ع) از نوادگان امام محمدباقر (ع) واقع در وحیدیه

* امامزاده قاسم (ع) از نوادگان امام حسن مجتبی (ع) واقع در روستای بیدگنه

* امامزاده هادی (ع) از نوادگان امام حسن مجتبی (ع) واقع در کرشته

* امامزاده قاسم (ع) واقع در روستای حاجی آباد

* امامزاده عبدالله (ع) واقع در روستای یوسف آباد صیرفی

* امامزاده عبدالله (ع) واقع در روستای اسکمان

* امامزاده طاهر (هارون) (ع) از نوادگان امام موسی (ع) واقع در روستای کردامیر

* امامزاده یحیی (ع) واقع در روستای بکه

* امامزادگان احم و رضا (ع) واقع در روستای رزکان

* امامزاده حمزه (ع) از نوادگان امام موسی کاظم (ع) واقع در شهر صفادشت

* امامزاده بی بی رقیه (ع) واقع در روستای مویز

* امامزاده عبدالله (ع) واقع در روستای سعیدآباد

* امامزاده حاتم کش (ع) واقع در روستای مهرآدین

* امامزاده عبدالله (ع) واقع در صباشهر

* امامزاده فرخنده خاتون (س) واقع در روستای ویره

جغرافیای طبیعی

نقشه شهرستان شهریار به لحاظ ظاهری شبیه دست انسان بوده و در منتهی الیه ضلع جنوبی سلسله جبال البرز مرکزی واقع شده و با وسعتی معادل 1360 کیلومتر مربع در ارتفاع 1160 متری از سطح دریاهای آزاد قرار گرفته است و از شمال و غرب به شهرستان کرج، از شرق به شهر تهران و شهرستان اسلامشهر و از جنوب و جنوب غرب به شهرستانهای رباط کریم و ساوه محدود می شود.

مختصات ریاضی این شهرستان به لحاظ جغرافیائی بین "30"20"50 درجه تا "10"13"51 درجه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ و "50"30"35 درجه تا "15"45"35 درجه عرض شمالی از خط استوا قرار دارد. در حال حاضر شهرستان شهریار نزدیک به 8/4 درصد از مساحت استان تهران و حدود 0008/0 درصد از مساحت کل کشور را به خود اختصاص می دهد.

جریانات هوایی

در تاریخ آمده است که بادهای موسمی شهریار، دارای شدت بوده و بابر خورد با چهره افراد آن را سیاه می نموده است اما امروزه نه از آن بادهای خبری است و نه از مردمی که چهره هایشان بر اثر وزش باد شهریار سیاه شده باشد.

از مهمترین جریانات هوایی این شهرستان می توان به (جریان هوایی) که بانام (باد شهریار) شهرت یافته است اشاره نمود. جهت وزش این جریان هوایی در منطقه از غرب به شرق با اندکی تمایل به سمت جنوب است.

آب و هوا

شهریار منطقه ای است با آب و هوای نسبتاً خشک دارای زمستانهای نسبتاً سرد و تابستانهای گرم .

جغرافیای سیاسی

شهرستان شهریار تا سال 1367 بعنوان یکی از بخشهای بزرگ شهرستان کرج به شمار می آمد و از سال 1367 براساس مصوبه هیئت محترم دولت به عنوان شهرستان مستقل شناخته شده و از لحاظ تقسیمات سیاسی به دو بخش مرکزی و رباط کریم تقسیم گردید . با گذشت کمتر از یک دهه در سال 1376 بخش رباط کریم براساس مصوبه ای دیگر بعنوان یک شهرستان مستقل شناخته شده و از شهریار منفک گردید.

جمعیت شهرستان شهریار: 1200000 نفر

جمعیت شهرشهریار: 250000 نفر

مساحت شهرشهریار: بالغ بر 8000 هکتار

منبع : شهرداری شهریار